

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Neodvisen političen list.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem čeku uradu št. 13.633.

V znamenju besedolomstva.

Posvetovanja vlade.

Končni volilni rezultati v Italiji.

Ni še pozabljeno brezvestno besedolomstvo, ki so ga zagrešili naši mladinci z nepoložitvijo ljubljanskega mandata, ko moramo že zaznamovati novo besedolomstvo v slovenski politiki: besedolomstvo primorskih klerikalcev. Jasno in nesporno so se obvezali primorski klerikalci, da bodo vplivali na svoje pristaše, da oddajo preferenčne glasove dr. Vilfanu, dr. Besednjaku in dr. Stangerju, jasno in nesporno pa so to svojo besedo prelomili in njihov »Mali list« je javno opominjal primorske klerikalce, da označijo kot preferenčne številke 2, 4 in 6. V istem zmišlju ko »Mali list« pa so delovali razni agitatorji in doslegi, da je zagotovila samo izvolitev dr. Besednjaka, ne pa še izvolitev dr. Vilfana.

Nima slovenski jezik besed, ki bi primerno označile ogabnost tega besedolomstva. Sredi boja so Lili Primorci, od vseh strani jih je tlačil teror in le skrajna složnost vseh Primorcev je mogla rešiti narod. V takšnem trenutku pa pridejo malenkostni in nizkotni, le na mandat računajoči ljudje ter prično sejati seme razdora.

In to kljub dani besedi in kljub dejstvu, da je skupina dr. Vilfana naravnost skrupulozno vestno izpolnjevala z dogovorom prevzete obveznosti in da je tržaška »Edinost« še potem, ko je bilo besedolomstvo primorskih klerikalcev že resnica, neprestano oznanjala, da je narodni izdajalec tisti, ki ne odda svojih prednostnih glasov kandidatom, kakor je to določil dogovor. Brez upliva je ostala ta občeodgovorna vredna poštenost na primorske klerikalce in nepoštenjak je mislil, da je vsled nepoštenosti močnejši in zatekel se je k besedolomstvu.

Stvar primorske klerikalne stranke je, kako obračuna z onimi ki so z besedolomstvom omadeževali njeno ime, naša stvar pa je, da obračunamo z onimi, ki so v najtežjem trenutku z besedolomstvom zadali našemu narodu najtežji udarec.

Priljubljena fraza Italijanov je, da je primorsko ljudstvo za asimilacijo z Italijani, da pa to ovirajo samo primorski voditelji. Javno in tajno pa so označevali Italijani dr. Vilfana in tržaške voditelje kot tiste voditelje, ki so v prvi vrsti krivi, da ne prodre narodova volja za asimilacijo z Italijani. Kakor je bila v gotovi meri umljiva, zakaj edino dr. Vilfan in njegovi tovariši so vedno in ob vsaki priliki močnato branili pravice slovenskega naroda, edino v njih so mogli videti Italijani prave moč! Spominjamo samo na dogodke, ko so se jugoslovanski poslanci prvič pojavili v rimskem parlamentu, na odločen nastop dr. Vilfana in na ekstraturo gosпода Ščeka, da o kompromitujočem rimskem intervjuu g. Ščeka niti ne govorimo.

Ravno vsled italijanske lažne trditve pa je bilo največje važnosti, da se pri volitvah pokaže, da ves narod odobrava politiko dr. Vilfana in da ves narod odločno proti asimilaciji. Zato je bila nacionalna nujnost, da dobi dr. Vilfan največ glasov. Čisto vseeno je, če je dr. Besednjak ravno tako proti asimilaciji. Greh njegovega najozkejšega prijatelja g. Ščeka, jemlje njegovemu stališču dosti na veljavi.

Je pa še drug vzrok, ki kliče dr. Vilfana na vodilno mesto. Ne bomo omenjali njegovih odličnih sposobnosti, temveč zaostuje naj to, da je bil dr. Vilfan vedno tam, kjer je bila nevarnost največja. Ob nobenem volilnem boju se ni dr. Vilfan skrival, kljub smrtni nesreči v rodbini je bil dr. Vilfan dan na dan na shodih, dočim dr. Besednjaka ni bilo videti!

Pa vse to so malenkost proti moralnim posledicam, ki jih mora roditi besedolomstvo primorskih klerikalcev. Kako naj sklepajo primorski naprednjaki v bodoče sporazum s klerikalci, če pa ti ne drže besede? Kako pa naj se primorski Slovenci vzdržijo v neenakem boju, če ne bodo složni.

Vlada odlaša. — Odločitev pade danes. — Reparacijsko žito.

Beograd, 8. aprila. (ML) Nocoj se je vršila važna seja vlade o delu narodne skupščine in o reševanju sedanjih krize. Na seji ni bilo sklenjeno v tem oziru še ničesar definitivnega. Pozitivno pa je, da vlada ne bo dala ostavke. Tudi položaj se ne bo skomplikiral na škodo vlade. Zanikajo vesti o nekaki koncentracijski vladi radikalov z vso opozicijo z Ljubo Jovanovićem na čelu. Dementirale so se tudi vesti o ostavki vlade. Vlada misli rešiti položaj na ta način, da odloži sklicanje naslednje seje narodne skupščine do zadnjega momenta. Kadar se določi dnevni red z ratifikacijo dela v verifikacijskem odboru, se bo šele videlo, kdaj bo seja skupščine: ali takoj naslednji dan, ali pa šele po Veliki noči. Vlada se v nobenem slučaju ne bo pred narodno skupščino pojavila drugače, kakor s kakim ukazom krone v roki, da se seje odlagajo, ali se skupščina razpusti. Vlada je bolj za odlaganje seje, kakor za razpust skupščine; kajti razpust bi pomenil volitve in teh vlada pred jesenjo ne bi hotela imeti.

Po seji sta konferirala Pašić in skupščinski podpredsednik Miljutin Dragović, ki mu je Pašić sporočil, da skupščinske seje še ne bo. Glede na to je jasno, da vesti o seji narodne skupščine, ki bi se imela vršiti v petek, niso verodostojne, četudi so bile danes opolne polslužbeno raznešene iz predsedništva skupščine.

Posebej so se še posvetovali Marko Trifković, Svetozar Pribičević, Momčilo Ninčić, Voja Janjić, Miša Trifunović, ki so najbolj podpirali kombinacijo Pašić - Pribičević. Zvedeli smo, da bo jutrišnji dan odločilnega pomena za celokupni današnji komplicirani politični položaj, ker bo na jutrišnji vladni seji, ki se bo vršila ob 11. uri dopoldne, padla končna odločitev. Ministri izjavljajo, da bo odločitev vlade obstojala v krajevem ukazu, ki bo za vlado ugoden.

Vlada je na seji rešila med drugim tudi vprašanje rekvizijskega žita, ki pride iz Bolgarije. Žito se bo vkrcalo v Varni. En del se bo iztovoril v Solunu in razdelil v Južni Srbiji, drugi del pa v Dubrovniku. Prvi del dobe siromaki na podlagi rekvizijskih priznanc, drugi del pa siromaki dalmatinski narod. H koncu je vlada rešila še večje stevilo resortnih in kreditnih vprašanj. Važno je, to, da je vlada sklenila po potrebi razdeliti večjo vsoto izvanrednih proračunskih kreditov za poškodovance po poplavih.

Beograd, 8. aprila. (Z) Danes dopoldne je posetil predsednik narodne skupščine Ljubo Jovanović ministra prosvete Pribičevića in je konferiral z njim nad pol ure o politični situaciji.

NEGOTOVOST POLOŽAJA.

Beograd, 8. aprila. (ML) Današnji dan je prešel v parlamentu v nervoznem pričakovanju. Radikalni poslanski klub je pozval svoje ljudi, da se vrnejo v Beograd. Ostali klubi, zlasti opozicija, so zbrani. Negotovost jako vznemirja vse kroge, predvsem radičevce. Dr. Maček in Predavec ne vesta več, kaj naj storita, ter pravita, da ne preostane drugega, kakor čakati na odločitev vlade. Nato se bodo radičevci šele opredelili. Zanimivo je, da niti ene politična skupina v parlamentu ne ve točno, kako se bo položaj razvil.

Ponoven protest opozicije.

Nevarnost poplave. — Morje pri Beogradu.

Izjave podpredsednika in predsednika skupščine.

Beograd, 8. aprila. (ML) Na današnji dopoldanski seji opozicije je bilo sklenjeno, da se zopet vložijo odločen protest na predsedništvo narodne skupščine proti eventualni odgovitvi seje narodne skupščine. K predsedniku skupščine Jovanoviću so odšli delegati opozicije gg. Davidović, Hrasnica, Hohnjec in Voja Lazić ter v imenu vse opozicije zahtevali, da se seja čimprej skliče. Ljubo Jovanović pa delegacije ni sprejel, temveč jo napotil na svojega namestnika Miljutina Dragovića. Jovanović stoji na stališču, da se v sedanjih krizi ne udeležuje politike, ker še vedno ni rešeno vprašanje njegove ostavke na predsedništvo skupščine. Skupščinski podpredsednik Dragović je delegaciji izjavil, da ne more sklicati seje narodne skupščine, ker skupščina ne bi imela kaj delati. Poročilo verifikacijskega odbora je bilo namreč izročeno šele v petek. To poročilo je Dragović v soboto takoj oddal v tiskarno. V nedeljo in ponedeljek (praznik), se ni delalo. Tiskarna je danes začela tiskati. Tehnično je nemogoče, da bi poročilo bilo takoj dotiskano. Brž pa ko se to zgodi, bo podpredsednik pisnim putem sklical skupščinsko sejo. Dotlej pa mora tudi opozicija počakati. Delegati so še nekaj protestirali, a potem so se razšli.

Predsednik skupščine Ljubo Jovanović se je v tej stvari nasproti vašemu dopisniku izjavil takole: Glede seje narodne skupščine še ni nič odločenega. Seja se bo pač vršila, ali zahteve opozicije niso upravičene. Vlada nosi odgovornost za svoje delo in bo postopala tako, kakor se ji bo zdelo najprimernejše.

Beograd, 8. aprila. (Z) Danes dopoldne so imeli načelni opozicijski blok Ljuba Davidović, dr. Hrasnica, Predavec in dr. Maček konferenco, na kateri so obširno razpravljali o merah, ki jih bo ukrenila opozicija, ako vlada odgodi sejo za daljši čas. Razpravljalo se je razen tega o držanju opozicije o priliki pretresa poročila verifikacijskega odbora v narodni skupščini.

RADIKALI IN KLERIKALCI.

Beograd, 8. aprila. (Z) Predsednik narodne skupščine Ljubo Jovanović dementira vesti, da je v imenu radikalov ponudil Korošcu vstop v vlado in vodil z njim pogajanja. V demantiju se naglašja, da se Ljubo Jovanović ni sestajal z dr. Korošcem.

GENERALNI KOMISAR V BUDIMPEŠTI.

Zeneva, 8. aprila. (K) (W) Svet Zveze narodov je za pristankom madžarske vlade in Male antante imenoval ameriškega jurista in finančnika Johna Smitha za generalnega komisarja Zveze narodov v Budimpešti.

primorski klerikalci s svojim nedeljskim besedolomstvom.

Ne sme pa trpeti naš narod škode vsled besedolomcev in zato treba, da javnost z besedolomci obračuna, zakaj rešitev naroda je v dvigu pravnosti. Besedolomstvo pa naravnost utaja, zato v boj proti besedolomcem tu in preko naših mej!

Volitve v bavarski deželni zbor.

Borna poročila.

Dosedanji rezultati.

Monakovo, 8. aprila. (Južno-nemški dopisni urad.) Po dosedanjih znanih številkah bi bili, ako se vzame, da odpade na 26.000 glasov po en mandat, mandati za deželni zbor razdeljeni tako-le: Bavarska ljudska stranka 36, ljudski blok 18, socialni demokrati 16, nacionalna desnica 7, komunisti 7, kmečka zveza 7, nemški blok 3, narodno-liberalna deželna stranka 2. Za Pfalco je še kalkulacija nemogoča.

REPARACIJSKA KOMISIJA DOBI POROČILO IZVEDENCEV DANES.

Pariz, 8. aprila. (Agence Havas) Komite Dawes je danes popoldne pregledal krtačne odtise poročil izvedencev. Največji del števil, ki jih je treba sprejeti v poročila in katerih določitev se je pridržavala do zadnjega trenutka, se bo danes končno javno določil. Potrjuje, da se izvrši oficijelna izročitev poročil reparacijski komisiji jutri ob 10. uri dopoldne.

ZATVORITEV KRŠČANSKIH VER-SKIH ŠOL V TURČIJI.

Carigrad, 8. aprila. (K) (Agence Havas) Turška oblastva so zaprla francoske in italijanske verske šole, čeprav so te bile pripravljene, da odstranijo vse verske simbole razen križa.

Beograd, 8. aprila. Devize. Dunaj 0.1146—0.1148, Bukarešta 42—42.50, Zeneva 1415—1417, London 350—350.50, Milan 353—359, New York 80.55—80.65, Pariz 471—472, Praga 242—242.25, Sofija 59—60.

Zagreb, 8. aprila. Devize. Dunaj 0.1137—0.1157, Budimpešta 0.1205—0.1225, Bukarešta 0—42.25, Italija, izplačilo 357.10—360.10, Italija, ček 356.85—359.85, London izplačilo 350.50—353.50, London, ček 349.54—352.50, New York, ček 80.25—81.25, Praga 466.50—471.50, Praga 240.50—243.50, Praga, ček 240.25—243.25, Svica 1413.30—1423.30, Svica, ček 1412—1422. — Valute. Dolari 79.50—80.50, avstrijske krone 0.1145—0, madžarske krone 0.10—0, romunski lei 39.25—42.25.

Curih, 8. aprila. Beograd 7.125, New York 572, London 24.79, Pariz 33.30, Milan 25.35, Praga 17.125, Budimpešta 0.0080, Bukarešta 3.15, Sofija 4.10, Dunaj 0.0080625.

Berlin, 8. aprila. Beograd 5.63, Dunaj 6.08, Milan 18.70, Praga 12.71, Pariz 24.54, London 18.205, New York 4.19, Curih 73.42.

Praga, 8. aprila. Beograd 42.60, Dunaj 4.83, Berlin 7.45, Rim 153.50, avstrijske krone 4.81, italijanske lire 154.25, Budimpešta 4.35, Pariz 202, London 147.925, New York 34.30, Curih 300.50.

Dunaj, 8. aprila. Devize. Beograd 877—881, Berlin 15.15—15.45, Budimpešta 0.90—1.00, Bukarešta 364—366, London 307.300—308.300, Milan 3159—3171, New York 70.935—71.185, Pariz 4157—4173, Praga 2105—2115, Sofija 506—510, Curih 12.405—12.455. — Valute. Jugoslovanski dinarji 873—879, dolari 70.560—70.960, bolgarski lei 484—492, nemške marke 14.50—14.90, angleški funti 305.500—307.100, francoski franki 4130—4160, italijanske lire 3165—3185, romunski lei 360—364, švicarski franki 12.280—12.360, češkoslovaške krone 2092—2108, madžarske krone 0.85—0.95.

